

BRAMENSPRINKHAAN

Pholidoptera griseoptera

(foto Els Branderhorst / Buiten-beeld)

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

Grijsbruin tot roodbruin gekleurde, kortvleugelige sprinkhaansoort. De buik is geelgroen van kleur. Vleugels van het mannetje ongeveer even lang als het halsschild. Die van het vrouwtje steken nauwelijks vanonder het halsschild uit (Lengte 13-18 mm). De antennes zijn duidelijk veel langer dan het lichaam, ook de achterpoten zijn zeer lang en sprieterig. Komt voor van juli tot oktober.

Ecologie

Vrouwtjes leggen, door middel van een legboor, hun eitjes in de grond. Deze eitjes overwinteren waaruit het volgende jaar de jonge dieren (nimfen) komen. Pas na een bovengrondse vervelling bereiken de jonge dieren het volwassen stadium.

De Bramensprinkhaan eet uitsluitend plantaardig materiaal.

Biotoopvereisten

De Bramensprinkhaan is, als warmteminnende soort, vooral te vinden in bosranden, struwelen en ruige bermen. De mannetjes zitten vooral op hogere vegetaties zoals bramen, brandnetel, ruigtekruiden, graspollen enz. De wijfjes vindt men op dezelfde plaatsen, maar ook regelmatig op de bodem of in gras.

S21

1

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De soort is relatief algemeen in de provincie Vlaams-Brabant.

Inventarisatieonderzoeken

/

Knel- en aandachtspunten

- Verlies aan structuur en variatie in bestaande bosranden en struwelen.
- Met het verdwijnen van lineaire KLE's, zoals hagen en houtkanten, verdwijnt habitat en wordt de uitwisseling van individuen tussen (deel)populaties bemoeilijkt.

Overzicht maatregelen

H7.12. Mantel- en zoombeheer

H11.1. Aanleg van een houtkant, heg of haag

S21.1. Ontwikkeling van zonnige bosranden

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H7.12. Mantel- en zoombeheer

Ruige wegkanten en bosranden met Bramen en Brandnetels zijn uitverkoren biotopen, maar hebben enkel een ecologische waarde wanneer ze voldoende afwisseling vertonen en een geleidelijke overgang vormen in de strook tussen de kruidzoom en de bosmantel.

H11.1. Aanleg van een houtkant, heg of haag

Creëren van (potentiële) habitats, waarbij bijzondere aandacht wordt gegeven aan structuurvariatie – vooral aan (brede) gradiënten tussen lage kruidvegetaties en laag opgaand soortenrijk struweel.

Soortgerichte maatregelen

S21.1. Ontwikkeling van zonnige bosranden

De Bramensprinkhaan is specifiek gebaat bij het ontwikkelen van op het zuiden gerichte (bos)randen met veel structuurvariatie en een goed ontwikkelde lage kruid- en struiklaag.

Uitgebreid bramenstruweel als zoomvegetatie is ideaal voor de Bramensprinkhaan. (foto Econnection)

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst perceelsrandenbeheer
- Beheerovereenkomst aanplanten en onderhouden van houtige kleine landschapselementen
- Beheerovereenkomst onderhouden van bestaande houtige kleine landschapselementen

Lopende initiatieven

Inventarisaties door Saltabel (KBIN, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) en INBO (Instituut voor Natuurbehoud)

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Inventarisatie op basis van geluid

Het inventariseren gebeurt in hoofdzaak op basis van auditieve waarnemingen. De Bramensprinkhaan is nl. gemakkelijk te inventariseren door de stridulatie van het mannetje die bestaat uit een korte strofe "sri". Rivaliseergeluiden komen ook voor en kunnen de waarnemer soms in verwarring brengen. De stridulaties bestaan uit schrille, over grote afstanden gedragen, korte tonen. De Bramensprinkhaan is een soort die tot laat in de herfst kan gevonden worden.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Anoniem (2002). Beschermingsplan sprinkhanen en krekels in Limburg. Een realisatie van de provincie Limburg en de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg. 190 p.
- Decler K., Devriese H., Hofmans K., Lock K., Barenbrug B. & Maes D. (2000). Voorlopige atlas en "rode lijst" van de sprinkhanen en krekels van België (Insecta, Orthoptera). Werkgroep Saltabel i.s.m. I.N. en K.B.I.N., Rapport Instituut voor Natuurbehoud 2000/10, Brussel, 76 p.
- Hofmans K. (2001). Sprinkhanen en krekels (Orthoptera) in de provincie Antwerpen, met aandacht voor een soortgericht beheer. ANKONA (Antwerpse Koepel voor Natuurstudie), Jaarboek 2001. 20 p.
- Veling K., Smit J. & Siebering V. (2004). Bosrandbeheer voor Vlinders en andere ongewervelden. KNNV, Utrecht. 96 p.
- van Duinhoven G. (2004). Soortbeschermingsplan sprinkhanen en krekels. Vakblad natuur, bos & landschap. Maart 2004. p. 22-23.

Websites

- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO): www.inbo.be
- www.saltabel.org
- www.sprinkhaan.be
- www.waarnemingen.be
- sprinkhaan.nhgl.nl

S21

Folders

geen

Advies

- Werkgroep Saltabel
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

